

Kesän 2023 leväseuranta Lounais-Suomessa

Levien kevätukinnan jälkeen fosforia oli jäänyt merialueella pintaveden laajoilla alueilla, mikä yleensä ennakoit runsaita sinileväesiintymiä kesän mittaan. Suomen ympäristökeskus ennustikin kesäkuun alussa huomattavaa sinileväkukintariskiä Lounais-Suomen merialueille. Kesän aikana havaittiin monin paikoin erityisesti Saaristomerellä runsaita sinileväesiintymiä ja lämpimänä jatkuneen syksyn myötä sinileväkausi jatkui Lounais-Suomessa sekä sisävesissä, että merialueella leväseurannan loppuun eli syyskuun viimeiselle viikolle saakka.

Sinileväseuranta alkoi kesäkuun alussa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella varsin rauhallisesti eikä levää havaittu ELY-keskuksen vakiohavaintopaikoilla lainkaan ensimmäisten kolmen seurantaviikon aikana. Alkukesästä Varsinais-Suomen ELY-keskukseen ilmoitettiin useita havaintoja öljymäisistä kalvoista ja samentumista veden pinnalla. Nämä osoittautuivat vedenpintaan kertyneeksi siitepölyksi ja öljymäinen rakenne johtui mm. bakteeritoiminnasta. Siitepölykausi jatkui melko myöhään kesäkuulle saakka ja havaitut siitepölymäärät olivat runsaita. Siitepöly saattaa veden pinnalle kertyessään helposti muistuttaa sinileväesiintymää.

Alkukesän pitkään jatkuneen lämpimän sään myötä pintavedet lämpenivät nopeasti sisävesillä ja merialueilla ja sinilevät runsastuivat nopeasti kesäkuun puolivälin jälkeen. Sinileväkukinnot ovat yleensä runsaimmillaan heinä-elokuun vaihteessa, mutta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vakioseurannassa ensimmäiset havainnot runsaista sinilevistä tehtiin jo kesäkuun viimeisellä viikolla.

Heinäkuun ensimmäisellä viikolla sinilevät sekoittuivat veteen epävakaisten ja tuulisen sään vuoksi. Tämän takia myös havaintoja oli vähemmän, mutta heinäkuun puolessa välissä sinileväkukinnot taas runsastuivat. Leväbarometrin mukaan sinilevää oli heinäkuun toisella viikolla runsaammin kuin keskimäärin ajankohtaan nähden ja sinilevähuippu ajoittui viikolle 28 sekä sisävesillä että merialueilla. Aikaisempina seurantavuosina samankaltaisia levämääriä on havaittu vasta heinäkuun lopussa. Sekä sisävesillä että merialueilla levätilanne näytti paremmalta jo viikolla 29, mutta merialueilla levätilanne paheni jälleen heinä-elokuun vaihteessa. Länsi-Suomeen saapunut Sylvia-myrsky sekoitti sinilevän kuitenkin jälleen veteen elokuun toisella viikolla ja levätilanne rauhoittui. Sateisen ja epävakaan elokuun myötä sinilevätilanne pysyi erityisesti sisävesillä rauhallisena lähes koko elokuun, kunnes tilanne taas muuttui ennätysellisen lämpimän syyskuun myötä ja sinileväesiintymien määrä lähti kasvuun niin sisävesillä kuin merialueellakin. Sinilevähavaintoja tehtiin monin paikoin vielä leväseurannan viimeisellä viikolla syyskuun lopussa.

Kesän 2023 aikana valtakunnallisessa leväseurannassa oli Lounais-Suomen alueella mukana 36 ELY-keskuksen havaintopaikkaa, joista 20 sijaitsi meri- ja 16 sisävesialueilla. Myös Rotarit osallistuivat edellisten kesien tapaan sinileväseurantaan ja heiltä saatiin levähavaintoja kesän mittaan yhteensä 33 havaintopaikalta. Näistä havaintopaikoista kaksi sijaitsi sisävesissä ja loput merialueella. Lähes kaikilla (31 kpl) ELY-keskuksen vakiohavaintopaikoilla havaittiin sinilevää vähintään kerran kesän aikana ja kaikkiaan 23 havaintopaikalla levää havaittiin useammin kuin yhdellä viikolla kesän aikana. Runsaasti levää havaittiin ainakin kerran 12 havaintopaikassa ja näistä kolmessa sinilevää havaittiin vähintään kerran erittäin runsaasti. Runsaisten levää havaittiin

Mynälähdän sisäosassa Kärnälaisten havaintopaikalla, Kiskon Kirkkojärnessä (Kiskon kirkonkylän havaintopaikka) ja Rymättylän Kirkkojärnessä. Näissä kaikissa havaittiin vähintään seitsemällä viikolla kesän aikana runsaasti tai erittäin runsaasti sinilevää. Monilla Lounais-Suomen havaintopaikoilla havaittiin kesän mittaan sinilevää yhtäjaksoisesti useamman viikon ajan, pääasiassa vähäisiä määriä, mutta ajoittain myös runsaita esiintymiä. Kesän vakio seurannan sinilevähavainnot voi tarkastella Järvi-meriwikissä: www.jarviwiki.fi (valitse: Havainnot, Sinilevätilanne, Varsinais-Suomi). Rotareiden ylläpitämistä havaintopaikoista tallennettiin Järvi-meriwikiin levähavainnot säännöllisesti läpi kesän vain muutamilta paikoilta ja suurimmalta osalta havaintopaikoista havainnot saatiin satunnaisemmin. Myös Rotareiden havaintopaikoilla sinilevähavainnot olivat pääasiassa vähäisiä, mutta havainnot runsaista sinileväesiintymistä ilmoitettiin kahdeksalta havaintopaikalta kesän aikana. Runsaat sinilevähavainnot olivat pääasiassa yksittäisiä ja ne olivat kaikki merialueelta.

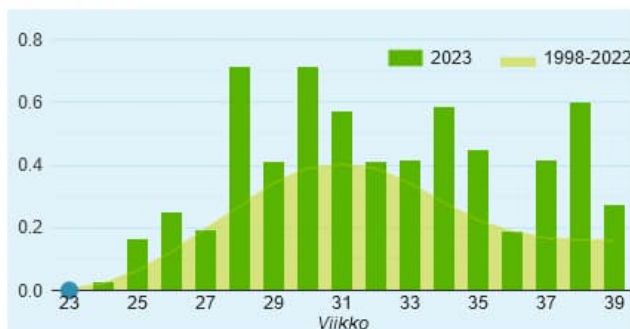
ELY-keskukseen ilmoitettiin kesän aikana kansalaisten tekemiä sinilevähavainnot vain muutama ja enemmän kansalaishavainnot kirjattiin Järvi-meriwikiin edellisten kesien tapaan. Havainnot olivat pääsääntöisesti vähäisiä tai runsaita, mutta joukossa myös erittäin runsaita havainnot erityisesti merialueelta. Elokuussa ELY-keskukseen ilmoitettiin Luviolta pimeässä turkoosina hohtavasta alueesta merellä ja näytteenoton kautta havainto vahvistui panssarisiimalevä-esiintymäksi. Monet panssarisiimalevät tuottavat bioluminenssia eli sinistä valoa, joka on parhaiten nähtävissä veden pinnalla pimeässä yöaikaan.

Varsinais-Suomen ELY-keskukseen ilmoitettuja sinilevähavainnot voi tarkastella Lounais-Suomen sinilevähavainnot karttapalvelussa: [Lounais-Suomen sinilevähavainnot](#). Varsinais-Suomen ELY-keskuksen leväkatsaukset löytyvät verkkopalvelusta: [Levätilanne](#) (valitse: Alueellista tietoa, Varsinais-Suomi)

Sisävedet

Merialueet

Kuva 1. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueen sinileväseurannassa kerättyjen havaintojen pohjalta laadittu leväbarometri. Pylväät kertovat sinilevähavaintojen suhteellisen määrän painotettuna levien runsaudella. Tausta kuvaa sinilevien suhteellisen määrän keskiarvon laskettuna vuosille 1998–2022. Taustaa korkeampi pylväs tarkoittaa, että kyseisellä viikolla sinileviä on havaittu pitkäaikaista keskiarvoa runsaammin. Leväbarometrissä mukana ELY-keskuksen vakiohavaintopaikkojen lisäksi Rotarien ylläpitämien havaintopaikkojen tulokset.